מה הדין: חובת שמירת חצר ופרדס מול חובת שמירת סוכה ברשות הרבים – מעשה הפרדס ברמת הגולן ומעשה הסוכה

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

בפרדס ובשדה פתוח: חובה גמורה מוטלת על בעל הבהמה לשמור על בהמתו שלא תיכנס ותאכל, ואינו יכול לדרוש מבעל השדה "גדור שדך".

בבית ובסוכה ברשות הרבים: אדם אינו חייב לגדור את ביתו הפרטי מפני מזיקים. אמנם, אדם הבונה סוכה ברשות הרבים במקום שילדים ומזיקים מצויים – חובה עליו לשמור על סוכתו וחפציו.

הסבר הסוגיה והמעשה מתוך השיעור:

בשולחן ערוך (חושן משפט, סימן שצ"ז סעיף א') נפסק: "מי שבהמתו רגילה ליכנס לשדה חבירו ומזיקתו – יכול בעל השדה להתרות בבעל הבהמה שישמור בהמתו... ואינו יכול לומר לו גדור שדך כדי שלא תכנס בו".

בשיעור הובאו שני מקרי מבחן מופלאים:

פרדס תפוחים פתוח ברמת הגולן: בעל בהמה טען כלפי בעל הפרדס: "למה אינך בונה גדר סביב הפרדס שלך?". בית הדין פסק שאין שום חובה על בעל השדה לגדור את נכסיו, ועל בעל הבהמה מוטלת האחריות המלאה לשמור עליה.

בניית סוכה ברשות הרבים: אדם שבנה סוכה ברחוב והניח בה תמונות יקרות ערך. ילדים נכנסו והזיקו את התמונות. הבונה תבע את הורי הילדים. נפסק שהבונה פשע בכך שהניח תמונות יקרות בסוכה פרוצה ברשות הרבים ללא השגחה, והיה עליו לשמרה כראוי.

(מקורות: שולחן ערוך, חושן משפט, סימן שצ"ז סעיף א' ; תוספות, מסכת בבא קמא, דף כ"ג עמוד ב' ; וסמ"ע שם).

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/guarding-courtyard-orchard-vs-sukkah-public-domain/